

Előfizetési árak:

Egy évre ..... 6 ft — kr.
Fél évre ..... 3 ft — kr.
Negyed évre ..... 1 ft 20 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Hollósy és Vajda nyomdája,
bova a lap szellemi részét illető
közlemények, előfizetési pénzek
is küldendők.

Megjelenik hetenként háromszor:
vasárnap, szerdán és pénteken
a kora reggeli órákban.

SZENTESI LAP

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY

Hirdetések árát

valamint nyitléri közlemények
kiadóhivatalunk méret szeri-
niül olesón számít.

Egyes példányok kaphatók:
nyomdánkban és Stark Nándor
könyvkereskedésében számon-
ként 5 krajczárért.
Kéziratok visszatartatnak.

Felölös szerkesztő és lapfoglaldos:

S I M A F E R E N C Z.

Lapunk megrendelhető:

a kiadóhivatalban és lapkihordóknak
útján, kik az előfizetési pénzeket is felvehetik.

Felhívás

*Csongrád, Szentés, Mindszent, Szegvár,
Kistelek, Dorosma, Horgos, Algyő, Tápé,
Csany, Sándorfalva független polgáraithoz.*

Azon hallatlan brutális eset, amely vár-
megyénkben az országos törvénynek nyílt
kijátszásával a vármegyei ellenzék fejének,
Sima Ferenc országgyűlési képviselőnek
csődbe erőszakolásával stikli alakjában
elkövetett, kell, hogy végig felháborítsa min-
den független polgárnak keblét. És itt az
idő arra, hogy Csongrádvármegyeének összes
ellenzéki közegei és független polgárai váll-
elve egyesítsék minden erejüket és képes-
ségüket ezen garázdálkodásaiban immár ha-
tárt nem ismerő gonosz klikkuralom rab-
igájának összetörésére.

Ennélfogva hazafiúi melegséggel és lel-
kesedéssel hívjuk fel vármegyénk minden
szabadon gondolkodó és a honért lelkesülő
független polgárait, hogy a közös cél és
egyöntetű eljárás megbeszélése végett, f.
május hó 25-ik napján, azaz csütörtökön
Szentésen tartandó közös értekezletünkre,
déléltől 10 órakor föltétlenül megjelenni
sziveskedjenek a kör helyiségében.

A különböző községekben eddig szét-
forgácsoltan működő függetlenségi körök
pedig ezen értekezletünkön küldöttségek által
képviseltesék magukat. Mert a vármegyei
ellenzék ereje oly terjedelmes és hatalmas,
hogy nyílt és férfias föllépése következté-
ben, okvetlenül pusztulnia kell ugy vár-
megyénk, mint a megye községeinek köz-
kormányzatából, az évek óta dúló klikk-
uralomnak.

Szentés, 1899. évi május hó 22-én.

Hazafiúi üdvözléttel
az előkészítő bizottság nevében:
Hegyi Antal,
bizotts. elnök

A csongrádi függ. párt részéről:

*Ludrovai Tóth István.
Horváth Mátyás.
Dr. Pain Antal.
Dr. Kovács János.
Ifj. Szabados József.
Kelemen Mátyás.
Balogh Énok.
Mészáros István.
Ludrovai Tóth Dénes.
Széke István.
László Rókus.
Kállai Sándor.
Gálffy István.
Bucsi András.
Tóth József.
Csüri Gergely.
Szepesi József.*

A mindszentli függ. párt részéről:

*Haász Júda.
Samu István.
Apró Imre.
T. Ambrus István.
Schönfeld Márton.*

A szegvári függ. párt részéről:

*Korpás Pál.
Rácz András.
Rácz Pál.
Ifj. Ternay György.
Idősb Ternay György.
Mészáros Miklos.
Szép József.
Salánki Mihály.
Vigh Miklós.*

— **Bűnfenytő vizsgálat egy
törvényszéki bíró és egy kir. al-
ügyész ellen.** Ismeretes dolog, hogy
Sima Ferenc országos képviselő panaszt
emelt az igazságügyminiszternél dr. Huba-
csék Pál vizsgáló bíró és dr. Mikovich La-
jos kir. alügyész ellen, mert dr. Vadnay
Andor főispán által felbérlett Burg Dénes-
nek Sima ellen tett bűnfenytő feljelentésére
itt Szentésen Vadnay személyes felügyelete
mellett tartott vizsgálatnál hamis vallomás-
tételre való felbujtással jártak el. Pláne dr.
Mikovich a törvény brutális megsértésével
tolta bele magát a vizsgálatba, hogy egy-
szerű embereket megfélemlítsen.

A szeged-, szentes- és hőmezővásár-
helyi Pákuicz-lapok már a múlt héten hir-
dették, hogy Sima feljelentését, mint eljár-
ásra alkalmatlant az igazságügyminisz-
ter visszaütösítette. Sima Ferenc országos
képviselő ma kapta meg a szegedi kir.
ítélőtábla elnökének hivatalos értesítését,
hogy az igazságügy miniszter 28280/I. M. 899.
II. sz. alatt elrendelte a vizsgálatot. Úgy tud-
juk, hogy hasonló intézkedés áll expedició
alatt a szentesi kir. járásbírósg ellen is,
hol egyes bírók a törvényszolgáltatás
palástja alatt a legdurvább pártpolitikát
űzi. A napokban több új bűnvádi pana-
szokat adtak be ellene a két jeles férfiú
ellen.

Gyűlölet és bosszú ellen — szeretet.

Csongrád, Mindszent, Dorosma, Szeg-
vár, Kistelek, Horgos, Sándorfalva, Algyő
és Szentés polgárai mintegy huszezeren
sereglettek össze, hogy Sima Ferenc iránt
törhellen ragaszkodásukat fejezzék ki az
ellene történt hajszával szemben, a mely
lángra lobbantotta immár egész Csongrád-
megyét. Hatszáz fáklya mellett vonul-
tak fel tegnap Csongrádmegye összes köz-
ségei Sima képviselő elé, mikor megtudták
a családja ellen intézett újabb támadást.
Nemrég Tasnady ügyvéd, akit a Curia vád
alá helyezett, mert saját ügyfelét ezrekig
megesalta — bosszúból a Szentésre költő-
ző Sima Ferenc összes butorait elárve-
rette 200 frt miatt, anélkül, hogy az
árverési hirdetményt kézbesítette volna Si-
mának, vagy ügygondnokának.

A várandós nejevel hazatérő Sima la-
kását feldulva, kipusztítva találta; alig
felejté el a családja feldúlt otthon bánat-

keservvel, már Schlesinger ügyvéd szintén
bosszúból Sima ellen csődöt kért, mert az
ezekre menő sikkasztásai ellen Sima Fe-
renc a nép védelmére kelt. Vadnay főis-
pánhoz csatlakozva ez a mindenütt jól is-
mert népnyzó a szegedi törvényszéket ad-
dig zaklatta, amíg a csődöt kimondták
Sima ellen. És bár a követelés teljes ösz-
szegét ott nyomban a bírák előtt letette
Sima ügyvédje, Schlesinger nem akarta fel-
venni a pénzt és ez által a kimondott cső-
döt megszüntetni, hanem a bírák nagy meg-
lepetésére, gyűlöletében elfeledkezve magá-
ról, kimondta, hogy neki nem pénz kell,
hanem — csőd.

De még ez sem volt elég bosszújának,
hanem megvárták a pünkösdi ünnepet,
hogy ekkor törjenek be a család otthonába
pogányhoz illő durvasággal. Bolyó közjegyző
a leltározást úgy teljesítette, hogy Sima
családjának még fekvő párnáját, házi ke-
nyerét is leltárba vette.

Természetes, hogy ezeket hallva, látva
és tudva a jó szentesi és csongrádmegyei
nép, megmozdult a szive, hozzásiettek:
lássá a világ, hogy azt az embert nem
hagyják el, hogy azért az emberért, a ki
minden bajukban hő pártfogójuk volt,
minden áldozatra készek ők is.

A szentesi 48-as népkör vasárnap el-
határozta, hogy másnap fáklásmenetet
rendez törhellen ragaszkodásuk kifejezé-
sére, 1000 darab fáklát meg is rendelt
azonnal Szegedről. Mire azonban megérkez-
tek a fáklák, akkora már Csongrádvár-
megye összes községeinek küldötteit itt ta-
lálták a szentesi polgárok, Hegyi Antal ve-
zetése alatt mintegy húsz kocsival érkez-
tek meg.

Csongrádmegye összes községei Szen-
tesre gyűltek, hogy együttesen tiltakozza-
nak a törvény, a vallás, a természet pa-
rancsait meggyalázó, bosszúval és gyűlö-
lettel zsarnokoskodó rendszer ellen: az új
kormánytól oltalomért esedezve a törvény,
jog és igazság nevében — amíg nem késő
a forrongó népet között.

A fáklásmenet nagyszerűségéről fo-
galmat alkothat magának mindenki, ha el-
képzel egy impozáns gyülekezetet, benne
20000 emberrel, amely 600 fáklya fényé-
nél szüntelen éljenzésekkel végig vonult a
város legfőbb útcajában.

Az első csoport az első 48-as kör he-
lyisége elől indult ki zeneszó mellett. A
második pedig a polgári leányiskola előtti
térségen gyülekezett. Leghatalmasabb volt
a harmadik csoport, a mely a kispaczon
gyülekezett. Nyolcz órakor már legalább
5000 ember állott hosszú tömött sorokban
egészen a volt Vecseri bolttól a Pacher-
házig. Az első sorokban 300 fáklya lobo-
gott. Egynegyed kilenczkor mindhárom me-
net zeneszó mellett elindult és fél kilencz-
kor találkoztott össze a roppant ember ára-
dat a Kossuth-téren. Innen aztán a kur-

cza-parti utcán Sima Ferenc lakása elé indultak. A megyeháztól a sőházig ember ember hátán tolongott, s jóidőbe került míg Varga Bénéiamin mint a fátylós menetet rendező-bizottság elnöke szóhoz jutott.

Elkes szivből jövő hangon üdvözölte Sima Ferenc képviselőt mintegy husz-ezerre menő közönség nevében biztosítva őt örhetlen hűségükről és ragaszkodásukról.

Varga Bénéiamin után Hegyi Antal üdvözli Sima Ferencet mint a ki hosszú évek alatt egyetlen és igazi vezére volt nemcsak Szentes város, de az egész vármegye ellenzéki polgárainak. A hatalmi polcon levők minden alkalmat felhasználnak, hogy a nép barátját Sima Ferencet anyagilag és erkölcsileg megsemmisítsék, de céljukat nem érik el, mert mentől hevesebb a támadás, mentől nagyobb a gazság, amelyet vele szemben használnak, annál nagyobb a szeretet és bizalom az ő személye iránt.

Hegyi beszéde leirhatatlan lelkes hatást kellett s perczeig tartott az éljenzés, ami ismét megújult, midőn Sima Ferenc lépett az emelvényre. Beszédét azon kezdte, hogy a legutóbbi napok izgalmai és az a meleg ragaszkodás, amit polgártársai vele szemben tanúsítanak sokkal inkább elfogultabbá tesz, sem hogy lelke érzelmeit kellőképp kifejezhesse.

Köszönetet mond, hogy az ellenzéki polgárok ismétellen kifejezést adtak személye iránt táplált bizalmuknak és ragaszkodásuknak, ebből merít erőt a jövőre, hogy a hatalmi polcon állóknak személye, vagyona, becsülete és élete ellen intézett támadásaival szemben védekezzék és azok erejét összetörje. Ő olyan, mint az érc és a vas, a mely annál szilárdabb, mentől erősebb csapásokkal sújtják a hatalmasok. Fogadja, hogy azt a zászlót, amelyet egész életén át fennen lobogtatott, amelyen a szabadság, egyenlőség és igazság szent eszméi vannak felírva, utolsó leheletig el nem hagyja.

Végül érzékeny hangon ismételve köszönetet mond, hogy nemcsak Szentes, de az egész vármegye közönsége és azok képviselői ezt az ünnepélyt rendezték számára, mert ez az ünnepély efleledtí vele a legutóbbi napok kínos gyötrelmeit.

Sima szavai olyan lelkes hatást tettek, amilyet talán még egyetlen beszéde sem.

Beszédét többször szakasztotta meg a lelkes éljenzés és ezen felkiáltások: «nem hagyjuk halálig, örökké mellette leszünk!»

Haasz Juda mindszenti polgár lelkes szónoklatában arra kérte Hegyi Antalt, hogy mikor a törvényt, a vallást s a természet parancsát megtagadja a Vadnai főispán szövetkezete, akkor itt egész Csongrád megyére nézve elérkezett a cselekvés ideje. Felszólitotta Hegyi Antal plébánost, hogy vegye kezébe a keresztet, járjon faluról falura lelkesíteni a népet; és ő, mint zsidó ember, követni fogja mindenütt, hogy az üldözött Simát a pogánynál rosszabb korrupció körmei közül megmentsék s ha kell, vagyonukat és életüket áldozzák, csak hogy a Vadnay-korszak törvénytelenégeitől megszabaduljanak.

Haasz Juda, mindszenti lakos állott fel azután szólásra.

Mikor a hatalom annyira visszaél az

erejével, hogy a kezébe adott fegyvert a család, a védőben, gyenge tagjai ellen fordítja mint Heródes tette: akkor már a legnagyobb keresztényi türelemnek is el kell fogynia, és ők szegvári, mindszenti, csongrádi, dorozsmai lakosok, az egész Csongrád megye népe nem bírták tétlenül a távolból nézni többé ezt a gyalázatos hajszát, hanem eljöttek ide, hogy a közelből lássák az embertelenséget, hogy felrázzák jámbor türelmességükből a szentesi polgárokat s őket a szövigasztalás helyett tettekbe buzdítsák. Nem elég az, hogy felvonnak ide 300 fátylával, és egy pillanatra megvilágítják a képviselőnk előtt bennünket, hogy mi mennyire ragaszkodunk hozzá, mennyire szeretjük őt Eddig a mi ellenzégeink fegyverét nem törtük össze. Hanem férfiasan helyt kell állani, s mikor arról van szó, hogy itt már nincs tisztelete a törvénynek, a vallásnak és mint zsidó ember kell, hogy még figyelmeztessen a keresztény polgár társaimat, hogy vallásuk törvényeit is meggyalázza a hatalom.

Polgárok, eljött a cselekvés ideje. A mi vezérünk már küzdelmeiben kifáradt, 25 év óta áldozatúl hozta minden vagyonát érettünk, — a közügyeit áldozta: az ő áldozatkészsége és kitartása tette erőssé a megyei ellenzéki pártokat. Egész vagyont szerezhetett volna, egyik leggazdagabb e megyében, ha a saját érdekeit és nem a mienként szolgálta volna. De most mikor épen a saját családját, gyermekeit kellene megvédelmezni, most látja csak, hogy a maga érdekeit mennyire elhanyagolta, úgy hogy ha mi nem lépünk közbe, ha mi nem nyújtjuk feléje karjainkat összetörök a sűrű csapások alatt.

Mert az a hazafias küzdelem, amelyet Sima Ferenc országos képviselő érettünk, az ország ősi alkotmányáért évek óta fáradhatlanul végig harcolt, arra az embertelenségre készítette ellenségeit, hogy szövetkezzenek néhány sikkasztó ügyvéddel szeretet képviselőnk megrontására, hogy szeretet képviselőnk családi tűzhelyét, otthonát rombolják szét, kivégék gyermekei feje alól az utolsó párnát. Őt nem lehet elnémitani akárhogy támadják: tönkre akarják tenni hát családját, mert jól tudják, hogy ezzel a gyermekeire mért csapással a nevétt összetörök, s ezzel az ütéssel örökre elnémul, ajka kiesik a zászló kezéből a nagy fájdalom miatt.

Polgártársak! eddig csak volt védelmezőnk, ha fojtogattak minket. Volt emberünk akit a magunkénak mondhattunk. De ha megverik a pásztort, elszéled a nyáj. Ezt mondta Jézus Krisztus, mikor őt ellenségei a keresztig üldözték. Es ha szétvernek bennünket, jaj lesz a mi életünk, még szerencsétlenebb lesz a mi sorsunk mert nem lesz pásztorunk aki megvédelmezzen minket.

Áldozzunk, ki-ki annyit amennyit tud, hogy ne rombolják le az ő tűzhelyét, ne szakítsák el őt a mi oldalunkról, mitőlünk Nyújtunk neki hazafias lélekkel segítő kezét. S én Mindszent város független polgárai nevében és megbízásából felszólitom főtisztelendő Hegyi Antal urat, a csongrádi küldöttség elnökét vegye kezébe a keresztet, járjon vele faluról-falura, házról-házra s én mint zsidó vallású magyar polgár hűségesen fogom követni a kereszties papot,

mindenüvé elmegyek vele — hogy önvédelemre szólítsuk fel a megtámadott csongrád megyei népet, a törvényt és az igazságot győzelemre segítsük.

Riadó éljenzés, leirhatatlan lelkesedés követte e szavakat s a szónoklat fanatikus hatása elragadta a nagy közönséget s ezen ünnepélyes jelenetben emelkedett a szöszékre Hegyi Antal s a következőket mondá ihletéséigől áthatott hangon.

Elfogadom a felszólitást és válaszolok is rá. Kezembe veszem a keresztet. És indítok olyan kereszties háborút, amilyen nem volt a világon, hogy egy kath. pap keresztet vett a kezébe s mellé áll egy zsidó, hogy együtt bejárják az egész vármegyét. Katholikuss pap és zsidó fog kezet, abban a példa-nélküli háborúban, hogy a mi kálvinista vezérünknek ne csak megmentsük, hanem benne a mi eszméinket, a mi vágyainkat és reményeinket diadalra juttassuk.

Mert még egy Hunyadi János is, Magyarország legdicsebb vezére is csak úgy tudott győzelemről győzelemre járni, mert mellette volt a keresztel Kapisztrán János.

Én ugyan Kapisztrán János nem vagyok. De arra elég erősnek érzem magamat, hogy a Haas Juda által felhívott Kereszties háborúban győzelemre segítsem fegyverét. És erre itt az Isten szabad ege alatt esküszöm, hogy így lesz. (Mi is! — Zúgott a közönség.)

Varga Bénéiamin megköszönte a közönségnek lelkes kitartását és lelkes szavakkal buzdította őket, hogy továbbra is kitartással összetartsanak és minden áldozatra készen legyenek.

Dr. Hollósy Istvánt kívánta még hallgatni a lelkes közönség, aki magasztalással szólott a hű, a lelkes hazafiak összetartásáról, mert az a lelkesedés, az a ragaszkodás, amelyet most tapasztalt, azt bizonyítja előtte, hogy itt található ezen a szép magyar síkságon a legderekkabb magyarság.

Végül a rendező bizottság elnöke, Varga Bénéiamin, arra kérte a közönséget, hogy kísérjek el mindnyájan szeretett képviselőnket a 48-as kör helyiségébe, ahol tiszteletére rögtönzött bankettet rendeztek.

Magyaros eljárás.

II.

E tekintetben minden a hivatal főnökétől függ. Épen itt kell a reformot kezdeni. Ma ugyanis a hivatal fejt láthatanná teszi a bürokrácia az élet számára. A felek beadványokat intéznek hozzá írásban, végzéseket kapnak tőle írásban — de csak a nevétt látják, csak a nevétt beszélhetnek papíron. Sem ő nem ismeri a népet, amelyet közigazgat, ily formán sem a közigazgatott nép nem ismeri őt.

A mai rendszer egy isteni találmány lehet Cinában, a dalai Lama mintájára alkotva: de hogy a modern életben, főleg itt a magyar nép között ez abszurdum — az tagadhatatlan.

Egészen másként képzelem én a jó közigazgatás fejének alkotását, szervezését.

Hogy egy pillanatra se legyen fő nélküli a hivatal; azt már említém: de azt is kívánom, hogy ez a faj ne csak arra való legyen, hogy a vaskalapot és a czopfot lehessen rátenni valakire. Hanem ez a fej gondolkozzék, lásson, érezzen és főleg cselekedjék: azaz alkotson. A magyar embernek hat arkussos végzésnél többet ér az, ha a hatóság főnöke pár barátságos szóval felvilágosítja őt arról, hogy bizony Bálut bácsi magának a kérését elutasítjuk, mert hiába a törvény törvény: Gábor őcsám pedig ne vegye rossz néven,

hanem az árnyékszék mellett nem hagyhatjuk a szomszéd kútját: szigorúan megbüntetjük magát, ha 15 nap alatt el nem telepti az árnyékszékét onnét. Ösmerem a magyar ember észjárását: ha végzést kap a hajdú útján, büszkesége követeli, hogy daczból se engedjen: siet a fiskeálishoz, fizet, perel s mégsem enged a jussából.

Evek mulnak el sokszor, míg a leggyesze-
rőbb ügy elintéződik végre; s örökös ellensége
lesz az így közigazgatott polgár a hatóságának.

Holott, ha a hatóság fejéhez ujjthatja be
a polgár minden kérelmét, panaszát, felebbezést,
szóval minden ügyét — csupán a hatóság fejeitől,
a polgármester, alispán jó modorától és bölcses-
ségétől függ, hogy meg legyen nyugtatva — még
ha elutasítja is a kérelmet: mert a törvény ma-
gyar ember előtt szent dolog, ha látja, ha érzi,
hogy tiszta kezekben van.

Sokszor megtörtént velem, hogy amikor leg-
szigorúbb intézkedést kellett alkalmaznom, legjobb
elváratáim ellen, akiket magam is megsajnáltam;
mert szóbelileg előre kijelentem, hogy ez lesz a
végzés írásban is — nem tehetek másként —
mondom megtörtént, hogy egy-két nap múlva fel-
kerestem őket otthon, hogy megvizsgáljam az
okozandó kárért és felvilágosítsam, hogy a köz-
ügy haszna így kívánta: nagy meglepetésemre
már végre volt hajtva még írásban ki sem adott
rendelet, csupán azért, mert neki szépen meg-
magyaráztam.

Számtalanszor tapasztaltam ilyeneket; ho-
lott mások éveken át gorombászkodnak a felekkel
és veszekednek a társbatóságokkal — tinta ha-
borút folytatnak — és semmi más eredmény nincs
csak a restancia és a keserűség.

Legfőbb dolog lenne tehát a magyaros el-
járás czéljából: megvalósítani azt, a reformot;
hogy minden beadványt a hivatal főnöknek ke-
zébe kellene átadni, nem pedig az ígatóknak. A
főnök átvevén az iratot, talán a felett röviden fel-
is vizsgálhatja az elintézésről, vagy rögtön szóbeli
úton indokolhatja neki az elintézt, esetleg azt
tudomásul is veszi, és mindjárt alájegyzi a fel-
alintézés tudomásul vételét s kész a dolog.
Vagy ha nem intézhető el így rövid úton: meg-
mondja a félnek, hogy mikor lesz elintéztve — s
nem kell neki kézbesíteni, hanem akkor eljön ő
érte a végzést átvenni a kiadóba.

A főnök tehát átvevő az ügyiratot, signálja
azokat.

De nem a mai stílusban, hogy a referens
kezdőbetűjét odabigyeszti. Hanem rájegyzi az el-
intézés tempóját: mint a postahivatal az ajánlott
vagy express elintézendő darabokat megjelölik.
Azokat a darabokat, amelyeket nem jelöl meg
semmi signatúrával csak a referens névbetűjével,
az nap kell elintézni referensnek, ép oly szigorú
pontossággal mint pl. a postahivatalok a leveleket,
azonnal kézbesítik azokat a darabokat, amelyek
tanácsülésbe valók, megjegyzni a főnök t. ü. jellel;
azokat a darabokat amelyek kész elintéztetését ő
még az nap óhajta látni b. m. jellel, azaz be-
mutatandó jellel ellátja, ami azt jelenti, hogy el-
készítésük után a referens mutassa meg neki:
azonban, ha bölcs és udvarias a hivatalfőnök úgy
néha megelőzheti a referenseket, s ő maga láto-
gat be iródájukba, így egyttal ellendörzi az ottani
randet is.

Azokat a darabokat amelyeket megakar vi-
tatni előbb, mielőtt tanácsülésbe menne: megjelöl
m. v. azaz megvitandó s ezeket a darabokat
minden délután 3 órakor a tanácssteremben tar-
tandó bizalmas értekezleten, kedélyes formában
megbeszélhetnek — hogy a tanácsülésre kész
munka kerüljön s a jegyzőkönyvvezető dolga
könnyebb legyen.

Mert a tanácsüléseket hetenként kétszer ke-
lence tartani: s a jegyzőkönyvbe csupán az elin-
tézett ügyiratok száma jegyeztessek be, kivételnek
csak ott van helye, ott kell részletezni az ügyet,
ahol a momentán felvett javaslattól vagy az elő-
adói javaslattal eltérő határozatról van szó, vagy
oly határozatról, amely az ügyiratok közt nem
fordult elő.

5.) Az ügydarabok elintézése a lehető leg-
rövidebb legyen és törvényre hivatkozás történ-
jék. Ekkor a kezelő iródnak nem lesz arra szük-
sége, hogy ellenőrizze a restanciákat, mert alig
lesz restancia, holott ma egy darab elintéztésé-

vel elbábrál némely referens annyit, hogy nem
ér rá egyebet dolgozni s a másolatok szintén sok
időt vesznek igénybe.

Az Átiratokat, válaszokat, nem tanácsülési
darabokat az előadók maguk irhatják alá: tehát
felelősek az approbozávaló időt vesztegetni és
az aktákat vándoroltatni: hanem benschott irnok
vagy gyakornok sokszorosíthatja a végzéseket és
a teljesen kész iratosomót terítvény mellett át-
küldi expedálás végett a kiadóhivatalba — meg-
kímélvén 10 átat és pár havi késedelmet.

A tanácsülésekben előadandó darabokny
szintén így lehetne hetenként három ülésben el-
intézni, approbozávaló ellátván, könyv mellett
áttenni a kiadóhivatalhoz sokszorosítás és expedi-
diálás végett: a jegyzőkönyvbe pedig csak az
előadóval ellentétes határozat vagy a most betér-
jesztett javaslattól került kerüve bele, a többi
ügyirat csak határozat számmal jeleztenék.

Az ügymenetre nézve a hivatal-főnöknek
kötelessége lenne e felelőség mellett volna kö-
telessége az ügymenet pontosságá felett őrködni
s irodája előszobájában egy panaszkönyv álljon
a felek rendelkezésére.

Ezek volnának a törvény alaki részének, az
eljárási szabályoknak főbb vonalai, amelyekhez
még csak azt jegyzem meg, hogy udvarias, uris
bánásmódot ajánlani feleslegesnek tartok akkor,
ha ott más szellem fog uralkodni. Fejtől bözlik
a hal: ha jó, humanus, előzékeny emberek fog-
nak a közigazgatás élén állani — úgy az utolsó
díjnak is az ő udvarias modorukat fogja követni.

Dr. Hollósy István.

Sima Ferenc legjobb barátja.

Hát a sok hajszá és küzdelem után, — mely
évek óta folyik Sima Ferenc anyagi és erkölcsi
megsemmisítésére, — végre egyről megbizonyosod-
tunk, vagy legalább is írásos bizonyítványt állí-
tottak ki Sima Ferenc számára, hogy Vadnay
Andor, Csongrádvármegye főispánja neki legjobb
barátja.

Lapunk belunkatársától kaptuk ugyanis a
következő levelet:

Tisztelt Szerkesztő úr!

Vasárnap este 11 órakor kaptam méltó-
ságos Vadnay Andor főispán úrtól az ide mel-
lékelt távirati közleményt. Kérem azt a Szent-
esi Lapban egész terjedelmében közzélni.

Szentes, 1899. május 22.

Kiváló tisztelettel

Gálffy Sándor,
adóperöntári ellenőr

Ime a sürgöny:

Gálffy Sándor városi tisztviselő

Szentes

*Sziveskedjék helyre igazítólágy tudatni
Szentesi Lap szerkesztőségével, hogy teljesen
alaptalan az mintha a csüd biztositás összegét
a három ügypól helyett én tettem volna le.
Egyáltalán Sima Ferenc képviselő dolgúba
évek óta nem avatkozom. Tisztelettel*

Vadnay Andor

Közöltük Vadnay főispán táviratát egész
terjedelmében. Tehát ez az ember elég orcázatlan
és szemérmetlen a nyilvánosság elé lépni azon
kijelentéssel, hogy ő Sima Ferenc képviselő dol-
gaival évek óta nem foglalkozik. Ezt írja Vadnay
András, aki egy rablólovag módjára csendőrök-
kel szállta meg ezeltől 2 évvel a Sima Ferenc
házát; aki Arady főkapitányának tajtékzó dühvel
adta ki a rendeletet, hogy vasaltassa meg Sima
Ferenc képviselőt; aki Simának szentesi képv-
selővé történt megválasztása előtt pár nappal az
országgház folyosóján Förster Aurél és Nesz-
mélyi Arthur jelenlétében Komjáthy Béla orsz.
képviseleket jelentette ki, hogy Sima választási
elnökét a választás előtt lezárta és Sima meg-
választását lehetetlenné teszi; az az ember, aki
személyesen járt el Sima hitelezőjéhez, mire nézve
az ország leggyavallóbb vállalkozója tanuskodik,
hogy megvesznek követelést, csak hogy Simát
csóddal támadhassák meg; — az az ember, aki
Burg Dénes horgosi patikáriusnak a szentesi ötö-
dik gyógyszerert felajánlotta a sz. erőszakban és
üldözésben telthetetlen Bánffy-kormány nevében
ezt megígérte: ha a legilletékesebb beavatko-
zással Sima Ferenc ellen bűnvádi feljelentést

tesz család, sikkasztás, rablás és gyilkosság miatt;
— az az ember, aki Erdélyi igazságügyminiszter-
nél személyesen járta ki, hogy a szegedi törvény-
szék belehajszoltassék a vizsgálat elrendelésbe
jogos panaszló hiányában; — az az ember, aki
az itt kiszállt vizsgálóbíróét és törvénytelenül oda-
tolakodott kir. ügyészet minden nap felügyelet
alatt tartotta és a járásbírószálgó vizsgáló termében
is többször személyesen a vizsgálat alatt oládkodott
és leste II. eredményét, aki jelen volt hogy
tanácsoljon, biztasson és megfélemlítsen, hogy
Sima ellen kiterőszakolt kompromittáló és
becstelentő hamis vallomást tegyenek; — ez az
ember az, aki mikor a szentesi járásbírószálgó
a legfőbb törvénytelenség eljárásal Sima Ferenc laká-
sát feltörette, ezeket őrd házi butorait és beren-
dezéseit alávaló módon, törvénytelenességgel Gaál
Sándor járásbíró és Pallai albiro közbejöttével
nyilvános prédává tette; — aki személyesen erő-
szakolta a végrehajtó törvénytelen eljárását és
jótállott minden jograblásért, mert a Bánffy Dező
kormányá alatt a Vadnay-fele pribékeknek a Sima
Ferenc-fele emberekkel szemben mindenhez volt
felhatalmaszások; — ez az ember az, aki Széll
Kálmánnak kormányra lépte után már tartott
attól, hogy törvény, jog és igazság megbecstele-
nitésére szánt kalózkodásával már nem lesz ké-
pes tort őlni Sima Ferenc hatalma és becsülete
fölött, akkor egy ügyvédi diploma alá bujt hit-
vány csalóval, sikkasztóval: Schle-
singer Károlylyal szövetségzve, aki
rövid idő múlva a szegedi csillag-
kamara tagjai sorába soroztatik
éjjel-nappal tárgyalt, tervelt, alkudozott, hogy
miképpen lehessen Simát csódbé kergetni; — s
ez az ember az, aki a kezünk közt fekvő hiteles
értesítések szerint a csódtárgyalás napján folyton
telefonált és táviratozott, hogy mit csinált már
a törvényeszek, kell-e és mennyi pénz az eljárás-
hoz, ő azt azonnal küldi, s ha a törvényeszek
azonnal el nem jár, úgy tegyenek az eljáró bíró-
szálgó ellen feljelentést — úgy ő rögtön közbenjár
az igazságügyminiszternél.

Helyi és vegyes hírek.

— A csongrádi 48-as és független-
ségi ellenzék vezetéi eddig aiig érintkez-
tek egymással és a politikai küzdelem terén
a kellő kapcsolat hiányában, nem bírták ere-
jüket kellőleg érvényesíteni. Nem is jöttek tu-
datára nonak, hogy ha szétszórtan működő csa-
patjaikat egyesítik, szervezik: így oly hatalmas
tábor képeznek, amely minden irányban döntő
hatalom lesz a megyei politikában. Most azonban
a tegnapi fskiyámenet alatt elhatározták a je-
lenlevők, hogy a megyei ellenzék egy testületé
alakuljanak. Azért elhatározták Hegyi Antal cson-
grádi espres javaslatára, miszerint csódtörtökön
gyűljenek össze Szentesen abból a czézből, hogy
ők is csatlakozzanak a szentesi Sima-párthoz, a
mely a kormányhoz küldöttséget fog meneszteni,
kérve, hogy vessen véget Széll Kálmán Csongrádme-
gyében a Bánffy-rendszer uralmának, a politikai
hajszá ama undorító fajtájának, amelyet megöltak
az egész megye összes jobb érzésű elemei minden
parton. Hiszen a békének csak a Vadnay—Schle-
singer—Tasnády triász áll útjában — amint a
városi gyűlésen történtek igazolják ezt. Itt épp
az az állapot, mint Bánffy idejében a képviselő-
házban volt. Ott Pulszky, a Tiszák és a többi
stréberek tartották Bánffyt az egész béke-párttal
szemben. Itt is már csak a Schlesinger tartják
vissza Csongrádmegettől — hogy Vadnayıól
és a politikai hajszától megszabaduljon végre-
valóhára.

— Hegyi Antal egy csongrádi küldöt-
tséget vezetett fel újlag a belügyminiszterhez.
Annyira nem áll az — hogy nem értek el sikert:
hogy a legszívesebben fogadtatás mellett az ő
kérelmükre pár nap múlva erőlyes vizsgálatot fog
tartani a belügyminiszter, aki a bizalommal hozzá-
forduló csongrádi küldöttség előtt kijelentette,
hisz most már látja, miszerint itt gyökeresen
orvosolni kell a bajokat, panaszokat. Tehát most
kell a kormány előtt feltárni sérelmeinket, pana-
szainkat — mikor végre ide fordult mégis figyelme
annyi denuncziálás után is.

cza-parti utcán Sima Ferenc lakása elé indultak. A megyeházától a sőházig ember ember hátán tolongott, s jóidőbe került mig Varga Bénémin mint a fáklás menet rendező-bizottság elnöke szóhoz jutott.

Leles szívből jövő hangon üdvözölte Sima Ferenc képviselőt mintegy husz-ezerre menő közönség nevében biztosítva őt illetlen hűségükről és ragaszkodásukról.

Varga Bénémin után Hegyi Antal üdvözli Sima Ferencet mint a ki hosszú évek alatt egyetlen és igazi vezére volt nemcsak Szentes város, de az egész vármegye ellenzéki polgárainak. A hatalmi polcon levők minden alkalmat felhasználnak, hogy a nép barátját Sima Ferencet anyagilag és erkölcsileg megsemmisítsék, de céljukat nem érik el, mert mentől gesebb a támadás, mentől nagyobb a hazugság, amelyet vele szemben használnak, annál nagyobb a szeretet és bizalom az ő személye iránt.

Hegyi beszéde leirhatatlan lelkes hatást keltett s perczekig tartott az éljenzés, ami ismét megújult, midőn Sima Ferenc lépett az emelvényre. Beszédét azon kezdte, hogy a legutóbbi napok izgalmai és az a meleg ragaszkodás, amit polgártársai vele szemben tanúsítanak sokkal inkább elfogultabbá teszik, sem hogy lelke érzelmeit kellőképp kifejezhesse.

Köszönetet mond, hogy az ellenzéki polgárok ismételen kifejezést adtak személye iránt táplált bizalmuknak és ragaszkodásuknak, ebből merit erőt a jövőre, hogy a hatalmi polcon állóknak személye, vagyona, becsülete és élete ellen intézett támadásaival szemben védekezzék és azok erejét összetörje. Ő olyan, mint az érc és a vas, a mely annál szilárdabb, mentől erősebb csapásokkal sújtják a hatalmasok. Fogadja, hogy azt a zászlót, amelyet egész életén át fennen lobogtatott, amelyen a szabadság, egyenlőség és igazság szent eszméi vannak felírva, utolsó leheletig el nem hagyja.

Végül érzékeny hangon ismételve köszönetet mond, hogy nemcsak Szentes, de az egész vármegye közönsége és azok képviselői ezt az ünnepélyt rendezték számára, mert ez az ünnepély elfeledteté vele a legutóbbi napok kínos gyötrelmeit.

Sima szavai olyan lelkes hatást tettek, amelyet talán még egyetlen beszéde sem.

Beszédét többször szakasztotta meg a lelkes éljenzés és ezen felkiáltások: «nem hagyjuk halálig, örökké mellette leszünk!»

Haás Juda Mindszenti polgár lelkes szónoklatában arra kérte Hegyi Antalt, hogy mikor a törvényt, a vallást s a természet parancsát megtagadja a Vadnai főispán szövetkezete, akkor itt egész Csongrád megyére nézve elérkezett a cselekvés ideje. Felszólította Hegyi Antal plébánost, hogy vegye kezébe a keresztet, járjon faluról falura lelkesíteni a népet; és ő, mint zsidó ember, követni fogja mindenütt, hogy az üldözött Simát a pogánynál rosszabb korrupció körmei közül megmentsék s ha kell, vagyonukat és életüket áldozzák, csak hogy a Vadnay-korszak törvénytelenégeitől megszabaduljanak.

Haás Juda, Mindszenti lakos állott fel azután szólásra.

Mikor a hatalom annyira visszaél az

erejével, hogy a kezébe adott fegyvert a család, a védében, gyenge tagjai ellen fordítja mint Heródes tette: akkor már a legnagyobb keresztényi türelemnek is el kell fogynia, és ők szegvári, Mindszenti, Csongrádi, dorozsmai lakosok, az egész Csongrád megye népe nem bírták tétlenül a távolból nézni többé ezt a gyalázatos hajsztát, hanem eljöttek ide, hogy a közelből lássák az embertelenséget, hogy felrúzzák jámbor türelmességükből a szentesi polgárokat s őket a szővignasztalás helyett tetekre buzdítsák. Nem elég az, hogy felvonnak ide 300 fáklával, és egy pillanatra megvilágítják a képviselőnk előtt bennünket, hogy mi mennyire ragaszkodunk hozzá, mennyire szeretjük őt. Eddig a mi ellenségeink fegyverét nem törtük össze. Hanem férfiasan helyt kell állani, s mikor arról van szó, hogy itt már nincs tisztelete a törvénynek, a vallásnak és mint zsidó ember kell, hogy még figyelmeztessen a keresztény polgár társaimat, hogy vallásuk törvényeit is megvalósítsa a hatalom.

Polgárok, eljött a cselekvés ideje. A mi vezérünk már küzdelmeiben kifáradt, 25 év óta áldozatul hozta minden vagyonát értünk, — a közügyeit áldozta: az ő áldozatkészsége és kitarása tette erőssé a megyei ellenzéki pártokat. Egész vagyont szerezhetett volna, egyik leggazdagabb megyében, ha a saját érdekeit és nem a mienket szolgálta volna. De most mikor épen a saját családját, gyermekeit kellene megvédelmezni, most látja csak, hogy a maga érdekeit mennyire elhanyagolta, úgy hogy ha mi nem lépünk közbe, ha mi nem nyújtjuk feléje karjainkat összetörök a sűrű csapások alatt.

Mert az a hazafias küzdelem, amelyet Sima Ferenc országos képviselő értünk, az ország ősi alkotmányáért évek óta fáradhatlanul végig harcolt, arra az ember telenségre készítette ellenségeit, hogy szövetkezzenek néhány sikkasztó ügyvéddel szeretet képviselőnk megrottására, hogy szeretet képviselőnk családját tűzhelyét, otthonát rombolják szét, kivégyék gyermekei feje alól az utolsó párnát. Őt nem lehet elnémitani akárhogy támadják: tönkre akarják tenni hát családját, mert jól tudják, hogy ezzel a gyermekeire mért csapással a nevét összetörök, s ezzel az ütéssel örökre elnémul, ajka kiesik a zászló kezéből a nagy fájdalom miatt.

Polgártársak! eddig csak volt védelmezőnk, ha fojtogattak minket. Volt emberünk akit a magunkénak mondhattunk. De ha megverik a pásztort, elszéled a nyáj. Ezt mondta Jézus Krisztus, mikor őt ellenségei a keresztig üldözték. És ha szétvernek bennünket, jaj lesz a mi életünk, még szerencsétlenebb lesz a mi sorsunk mert nem lesz pásztorunk aki megvédelmezzen minket.

Áldozunk, ki-ki annyit amennyit tud, hogy ne rombolják le az ő tűzhelyét, ne szakítsák el őt a mi oldalunkról, mitőlünk. Nyújtunk neki hazafias lélekkel segítő kezét. S én Mindszenti város független polgárai nevében és megbízásából felszólított főispán Hegyi Antal urat, a Csongrádi küldöttség elnökét vegye kezébe a keresztet, járjon vele faluról-falura, házról-házra s én mint zsidó vallású magyar polgár hűségesen fogom követni a kereszties papot,

mindenüvé elmegyek vele — hogy önvédelemre szólítsuk fel a megtámadott csongrád megyei népet, a törvényt és az igazságot győzelemre segítsük.

Riadó éljenzés, leirhatatlan lelkesedés követte e szavakat s a szónoklat fanatikus hatása elragadta a nagy közönséget s ezen ünnepélyes jelenetben emelkedett a szőszekre Hegyi Antal s a következőket mondá ihlettségtől áthatott hangon.

Elfogadom a felszólítást és válaszolok is rá. Kezembe veszem a keresztet. És indítok olyan kereszties háborút, amilyen nem volt a világon, hogy egy kath. pap keresztet veti a kezébe s mellé áll egy zsidó, hogy együtt bejárják az egész vármegyét. Katholikus pap és zsidó fog kezet, abban a példa-nélküli háborúban, hogy a mi kálvinista vezérünket ne csak megmentsük, hanem benne a mi eszméinket, a mi vágyainkat és reményeinket diadalra juttassuk.

Mert még egy Hunyadi János is, Magyarország legdicsebb vezére is csak úgy tudott győzelemről győzelemre járni, mert mellette volt a kereszties Kapisztrán János.

Én ugyan Kapisztrán János nem vagyok. De arra elég erősnek érzem magamat, hogy a Haas Juda által felhívott Kereszties háborúban győzelemre segísem fegyverét. És erre itt az Isten szabad ege alatt esküszöm, hogy így lesz. (Mi is! — Zúgott a közönség.)

Varga Bénémin megköszönte a közönségnek lelkes kitarását és lelkes szavakkal buzdította őket, hogy továbbra is kitarással összetartsanak és minden áldozatra készen legyenek.

Dr. Hollósy Istvánt kívánta még hallgatni a lelkes közönség, aki magasztalással szólott a hű, a lelkes hazafiak összetartásáról, mert az a lelkesedés, az a ragaszkodás, amelyet most tapasztalt, azt bizonyítja előtte, hogy itt található ezen a szép magyar síkságon a legderekből magyarság.

Végül a rendező bizottság elnöke, Varga Bénémin, arra kérte a közönséget, hogy kísérjék el mindnyájan szeretett képviselőnk a 48-as kör helyiségébe, ahol tiszteletére rögtönzött bankettet rendeztek.

Magyaros eljárás.

II.

E tekintetben minden a hivatal főnökétől függ. Epen itt kell a reformot kezdeni. Ma ugyanis a hivatal fejét láthatatlanná teszi a bürokrácia az élet számára. A felek beadványokat intéznek hozzá írásban, végzéseket kapnak tőle írásban — de csak a nevét látják, csak a nevével beszélhetnek papíronon. Sem ő nem ismeri a népet, amelyet közigazgat, ily formán sem a közigazgatott nép nem ismeri őt.

A mai rendszer egy isteni találmány lehet Cinában, a dalai Láma mintájára alkotva: de hogy a modern életben, főleg itt a magyar nép között ez abszurdum — az tagadhatatlan.

Egészen másként képelem én a jó közigazgatás fejének alkotását, szervezését.

Hogy egy pillanatra se legyen fő nélkül a hivatal; azt már említém: de azt is kívánom, hogy ez a faj ne csak arra való legyen, hogy a vaskalapot és a czopfort lehessen rátenni valakire. Hanem ez a fej gondolkodjék, lásson, érezzen és főleg cselekedjék: azaz alkotson. A magyar embernek hat arkusos végzésnél többet ér az, ha a hatóság főnöke pár barátságos szóval felvilágosítja őt arról, hogy, bizony Balint bácsit magának a kérelmét elutasítjuk, mert hiába a törvény törvény: Gábor öcsém pedig ne vegye rossz néven,

hanem az árnyékszék mellett nem hagyhatjuk a szomszéd kutját: szigorúan megbüntetjük magát, ha 15 nap alatt el nem telepti az árnyékszékét onné. Ősmerem a magyar ember észjárását: ha végzet kap a hajdú útján, büszkesége követeli, hogy daczból se engedjen: siet a fiskálishoz, fizet, perel s mégsem enged a jussából.

Évek mulnak el sokszor, míg a leggyesze-
rűbb ügy elintéződik végre; s örökös ellensége lesz az így közigazgatott polgár a hatóságoknak.

Holott, ha a hatóság fejéhez nyújthatja be a polgár minden kérelmét, panaszát, felhívását, szóval minden ügyét — csupán a hatóság fejeitől, a polgármester, alispán jó modorától és bölcsességétől függ, hogy meg legyen nyugtatva — még ha elutasítja is a kérelmet: mert a törvény magyar ember előtt szent dolog, ha látja, ha érzi, hogy tiszta kezében van.

Sokszor megtörtént velem, hogy amikor legszigorúbb intézkedést kellett alkalmaznom, legjobb elvártaim ellen, akiket magam is megszajnáltam; mert szóbelileg előre kijelentem, hogy ez lesz a végzés írásban is — nem tehetek másként — mondom megtörtént, hogy egy-két nap múlva felkerestem őket otthon, hogy megvizsgáljam az okozandó kárért és felvilágosítsam, hogy a közügy haszna így kívánta: nagy meglepetésemre már végre volt hajtva még írásban ki sem adott rendelet, csupán azért, mert neki szépen megmagyaráztam.

Számtalanszor tapasztaltam ilyeneket; holott mások éveken át gorbászkodnak a felekkel és veszekednek a tarthatóságokkal — tinta habort folytatnak — és semmi más eredmény nincs csak a restancia és a keserűség.

Legfőbb dolog lenne tehát a magyaros eljárás czéljából: megvalósítani azt, a reformot; hogy minden beadványt a hivatal főnöknek kezébe kellene átadni, nem pedig az ígatóknak. A főnök átvevén az iratot, talán a felett röviden fel is vizsgálja az elintézésről, vagy rögtön szóbeli uton indokolhatja neki az elintézését, esetleg azt tudomásul is veszi, és mindjárt alájelezi a fél az elintézés tudomásul vételét s kész a dolog. Vagy ha nem intézhető el így rövid uton: megmondja a félnek, hogy mikor lesz elintéztve — s nem kell neki kézbesíteni, hanem akkor eljön ő érte a végzést átvenni a kiadóba.

A főnök tehát átvevő az ügyiratot, signálja azokat.

De nem a mai stílusban, hogy a referens kezdőbetűjét odabigyeszti. Hanem rájegyzi az elintézés tempóját: mint a postahivatal az ajánlott vagy express elintézendő darabokat megjelölik. Azokat a darabokat, amelyeket nem jelöl meg semmi signatúrával csak a referens névbetűjével, az nap kell elintézni referensnek, ép oly szigorú pontossággal mint pl. a postahivatalok a leveleket, azonnal kézbesítik azokat a darabokat, amelyek tanácsülésbe valók, megjegyzni a főnök t. ü. jellel; azokat a darabokat amelyek kész elintézését ő még az nap óhajta látni b. m. jellel, azaz bemutatandó jellel ellátja, ami azt jelenti, hogy elkészítésük után a referens mutassa meg neki: azonban, ha bölcs és udvarias a hivatalfőnök úgy néha megelőzheti a referenseket, s ő maga látogat be irodájukba, így egyttal ellendőrzi az ottani randit is.

Azokat a darabokat amelyeket megakar vitatni előbb, mielőtt tanácsülésbe menne: megjelöl m. v. azaz megvitandó s ezeket a darabokat minden délután 3 órakor a tanácssteremben tartandó bizalmas értekezleten, kedélyes formában megbeszélhetnek — hogy a tanácsülésre kész munka kerüljön s a jegyzőkönyvezető dolga könnyebb legyen.

Mert a tanácsületeket hetenként kétszer kellene tartani: s a jegyzőkönyvbe csupán az elintéztett ügyiratok száma jegyeztessek be, kivételnek csak ott van helye, ott kell részletezni az ügyet, ahol a momentán felvett javaslattól vagy az előadói javaslattal eltérő határozatról van szó, vagy oly határozatról, amely az ügyiratok közt nem fordult elő.

5.) Az ügydarabok elintézése a lehető leg-rövidebb legyen és törvényre hivatkozás történjék. Ekkor a kezelő irodának nem lesz arra szükség, hogy ellenőrizze a restanciákat, mert alig lesz restancia, holott ma egy darab elintézésé-

vel elabrál némely referens annyit, hogy nem ér rá egyebet dolgozni s a másolatok szintén sok időt vesznek igénybe.

Az Átiratokat, válaszokat, nem tanácsülési darabokat az előadók maguk írhatják alá: tehát felesleges az approbációval időt vesztegetni és az aktákat vándoroltatni: hanem bemszított írnek vagy gyakornok sokszorosíthatja a végzéseket és a teljesen kész iratesemőt terítvény mellett átküldi expedálás végett a kiadóhivatalba — megkímélvén 10 átat és pár havi késedelmet.

A tanácsülésekben előadandó daraboknál szintén így lehetne hetenként három ülésben elintézni, approbációval ellátva, könyv mellett áttenni a kiadóhivatalhoz sokszorosítás és expedálás végett: a jegyzőkönyvbe pedig csak az előadóval ellentétes határozat vagy a most betervezett javaslattól került kerüve bele, a többi ügyirat csak határozat számmal jeleztenék.

Az ügymenetre nézve a hivatal-főnöknek kötelessége lenne és felelősség mellett volna kötelessége az ügymenet pontosságá felett őrködni s irodája előszobájában egy panaszkönyv álljon a felek rendelkezésére.

Ezek volnának a törvény alaki részének, az eljárási szabályoknak főbb vonalai, amelyekhez még csak azt jegyzem meg, hogy udvarias, uris bánásmódot ajánlani feleslegesnek tartok akkor, ha ott más szellem fog uralkodni. Fejtől bözlik a hal: ha jó, humanus, előzékeny emberek fognak a közigazgatás élén állani — úgy az utolsó díjok is az ő udvarias modorukat fogja követni.

Dr. Hollósy István.

Sima Ferenc legjobb barátja.

Hát a sok hajszá és küzdelem után, — mely évek óta folyik Sima Ferenc anyagi és erkölcsi megsemmisítésére, — végre egyről megbizonyosodtunk, vagy legalább írásos bizonyítványt állítottak ki Sima Ferenc számára, hogy Vadnay Andor, Csongrádvármegye főispánja neki legjobb barátja.

Lapunk belmunkatársától kaptuk ugyanis a következő levelet:

Tisztelt Szerkesztő úr!

Vasárnap este 11 órakor kaptam méltóságos Vadnay Andor főispán úrtól az ide mellékelte távirati közleményt. Kérem azt a Szentesi Lapban egész terjedelmében közzélni.

Szentes, 1899. május 22.

Kiváló tisztelettel

Gálffy Sándor,

adópozitári ellenőr.

Ime a sürgöny:

Gálffy Sándor városi tiszteivel.

Szentes

Sziveskedjék helyre igazítólagn tudatni Szentesi Lap szerkesztőségével, hogy teljesen alaptalan az mintha a csüd biztossági összeget a három ügypől helyett én tettem volna le. Egyáltalán Sima Ferenc képviselő dolgába évek óta nem avatkozom. Tisztelettel

Vadnay Andor

Közöltük Vadnay főispán táviratát egész terjedelmében. Tehát ez az ember elég orozatlan és szemérmetlen a nyilvánosság elé lépni azon kijelentéssel, hogy ő Sima Ferenc képviselő dolgaival évek óta nem foglalkozik. Ezt írja Vadnai András, aki egy rablólovag módjára csendőrökkel szállta meg ezelőtt 2 évvel a Sima Ferenc házat; aki Arady főkapitánynak tajtékozó dühvel adta ki a rendeletet, hogy vasaltassa meg Sima Ferenc képviselőt; aki Simának szentesi képviselővé történt megválasztása előtt pár nappal az országház folyosóján Förster Aurél és Neszmői Arthur jelenlétében Komjáthy Béla orsz. képviselőnek jelentette ki, hogy Sima választási elnökét a választás előtt lezaratja és Sima megválasztását lehetetlenné teszi; az az ember, aki személyesen járt el Sima hitellezőhöz, mire nézve az ország leggyavalóbb vallalkozója tanuskodik, hogy megvesznek követelést, csak hogy Simát csóddal támadhassák meg; — az az ember, aki Burg Dénes horgosi patikárusnak a szentesi ötödik gyógyszerertart felajánlotta s az erőszakban és üldözésben telhetetlen Bánffy-kormány nevében ezt megígérte: ha a legilletlenebb beavatkozással Sima Ferenc ellen bűnvádi feljelentést

tesz család, sikkasztás, rablás és gyilkosság miatt; — az az ember, aki Erdélyi igazságügyminiszternél személyesen járta ki, hogy a szegedi törvény-szék belehajszoltassék a vizsgálat elrendelésébe jogos panaszló hiányában; — az az ember, aki az itt kiszállt vizsgálóbíró és törvénytelül oda toladkodott kir. alügyészt minden nap felügyelet alatt tartotta és a járásbíró vizsgálati termében is többször személyesen a vizsgálat alatt oltádkodott és leste II. eredményét, aki jelen volt hogy tanácsoljon, biztasson és megfélemlítsen, hogy Sima ellen kiterőszakolt kompromittáló és becstelentő hamis vallomást tegyenek; — ez az ember az, aki mikor a szentesi járásbírósg a legtörvénytelenebb eljárással Sima Ferenc lakását feltörtte, ezeket őrá házi butorait és berendezéseit alávaló módon, törvénytelenséggel Gaál Sándor járásbíró és Pallai albiro közbejöttével nyilvános prédává tette; — aki személyesen erőszakolta a végrehajtó törvénytelen eljárását és jótállat minden jograblásért, mert a Bánffy Dező kormányta alatt a Vadnay-fele pribékeknek a Sima Ferenc-fele emberekkel szemben mindenhez volt felhatalmazásuk; — ez az ember az, aki Széll Kálmánnak kormányra lépte után már tartott attól, hogy törvény, jog és igazság megbecsteleltetésére szánt kalózkodásával már nem lesz képes tort őlni Sima Ferenc hatalma és becsületé föltt, akkor egy ügyvédi diploma alá bujt hitvány csalóval, sikkasztóval: Schlesinger Károlylyal szövetségbe, aki rövid idő múlva a szegedi csillagkamara tagjai sorába soroztatik éjjel-nappal tárgyalat, tervelt, alkudozott, hogy miképpen lehessen Simát csódbé kergetni; — s ez az ember az, aki a kezünk közt fekvő hiteles értesítések szerint a csódtárgyalás napján folyton telefonált és táviratozott, hogy mit csinált már a törvényszék, kell-e és mennyi pénz az eljárás-hoz, ő azt azonnal küldi, s ha a törvényszék azonnal el nem jár, úgy tegyenek az eljáró bíróság ellen feljelentést — úgy ő rögtön közbenjár az igazságügyminiszternél.

Helyi és vegyes hírek.

— A csongrádi 48-as és függetlenségi ellenzék vezeterei eddig aig érintkeztek egymással és a politikai küzdelem terén a kellő kapcsolat hiányában, nem bírták erejüket kellőleg érvényesíteni. Nem is jöttek tudatára annak, hogy ha szétszórtan működő csapatjaikat egyesítik, szervezik: így oly hatalmas tábort képeznek, amely minden irányban döntő hatalom lesz a megyei politikában. Most azonban a tegnapi főkülszövetkezési elhatározatok a jelenlevők, hogy a megyei ellenzék egy testület alakuljon. Azért elhatározták Hegyi Antal csongrádi esperes javaslatára, miszerint csütörtökön gyűljenek össze Szentesen abból a czéliből, hogy ők is csatlakozzanak a szentesi Sima-párthoz, a mely a kormányhoz küldöttséget fog meneszteni, kérve, hogy vessen véget Széll Kálmán Csongrádvármegyében a Bánffy-rendszer uralmának, a politikai hajszá ama undorító fajtájának, amelyet megütáltak az egész megye összes jobb érzésű elemei minden pártban. Hiszen a békének csak a Vadnay—Schlesinger—Tasnady triász áll útjában — amint a városi gyűlésen történtek igazolják ezt. Itt épp az az állapot, mint Bánffy idejében a képviselőházban volt. Ott Pulszky, a Tiszák és a többi stréberek tartották Bánffyt az egész béke-párttal szemben. Itt is már csak a Schlesingerek tartják vissza Csongrádvármegyét attól — hogy Vadnaitól és a politikai hajszától megszabaduljon végvalahára.

— Hegyi Antal egy csongrádi küldöttséget vezetett fel újlag a belügyminiszterhez. Annnyira nem áll az — hogy nem érték el sikert: hogy a legszívélyesebb fogadtatás mellett az ő kérelmükre pár nap múlva erőlyes vizsgálatot fog tartani a belügyminiszter, aki a bizalommal hozzáfördülő csongrádi küldöttség előtt kijelentette, hisz most már látja, miszerint itt gyökeresen orvosolni kell a bajokat, panaszokat Tehát most kell a kormány előtt feltárni sérelmeinket, panaszainkat — mikor végre ide fordult mégis figyelme annyi denuncziálás után is.

— **A szentesi ipartestület** f. hó 23-án délután tartotta meg múlt számunkban hirdett gyűlést, amelyre Dr. Hollósy Istvánt lapunk jeles munkatársát is meghívták, hogy a lapunkban említett adóügyi panaszokra nézve felvilágosítást adjon az iparosközönségnek. Dr. Hollósy megjelenésén a körben, az elnök üdvözlő szavai után előadta nézetét. Sajnálja, hogy iparosaink nem tartanak össze, és nem bírnak a földes gazdákkal összetartva egy erős polgári osztályt alkotni: mert így a polgári elem, mind a kereskedő, mind az iparos, mind a gazdaközönség gyenge erejüket elforgásolják — és nem képesek jogaikat érvényesíteni semmi tekintetben. Nem pártpolitikai versengésben, de a közös érdekek védelmében fáradoznak és akkor hatalmas tényezők lesznek a polgárok — míg így csak idegen érdekek szolgái, vagy ha vesszük jogtalanságát, akkor meggyőződésüknek mártýrjai. Pedig van elég okuk arra, hogy javítsanak helyzetükön. Az országos vásár rendezése, az apróbb pereknek és közigazgatási panaszoknak gyors elintézése, a községi adók apasztása mind oly kérdések, amelyek csak akkor lesznek a polgárság javára megvalósíthatók, ha ők erejüket el nem forgásolják. Az adóügyi sérelmei orvoslása cséljából egy emlékiratot ajánl a pénzügyminiszterhez benyújtani és az összes ipartestületekhez, amelyeknél hasonló eljárásra kellene felhívni. Zsoldos Ferencz a nevelésgyűző pénztár elnöke örömmel eszakihozik a javaslatához, s ajánlja azt elfogadásra. Simon Ede ipartestületi elnök igen helyes érvekkel támasztott felszólalása után Kovács Pál jegyző indítványozta egy bizottság kiküldését, Dr. Hollósy István felkérte az emlékirates megserkesztésével. Ezzel a szépszámu gyűlést az elnök berekesztette.

— **Halálhíradás.** Mint részvétel értesülünk, Zuckermann Károly kereskedő hosszas betegsége után tegnap reggel elhunyt. Halálát nagy és szép családján kívül kiterjedt rokonság gyászolja. A család által kiadott gyászjelentés következőleg hangzik:

Dr. Károlyi Mór, Dr. Polacsek Albertné, Polacsek Ferdinándné, Károlyi József, Károlyi Manó, Dr. Buk Hermanné, Zuckermann Erzsike és Zuckermann Ella mint gyermekek, úgy a maguk, valamint hozzátartozóik nevében fájdalomtelt szívvvel tudatják a feledhetetlen jó apának és nagyapának: ZUCKERMANN KÁROLY, Csongrád-vármegye bizottsági tagja és Szentes város képviselőtestülete tagjának, a f. évi május hó 23-án, munkás és fáradhatatlan életének 64-ik évében, hosszas szenvedés után tőnt gyászosan elhunytát. A boldogult temetése az izraelita egyház szertartása szerint f. hó 24-én, délután 5 órakor lesz, a kispiczterti gyászházban. — Szentes, 1899. május 23. — Áldás és béke emlékezetén!

— **Egy kis ügyetlen bíró hajszája.** Van itt valami Széless nevezetű bíróska, akinek még az álla sem pölyhösödött ki s az előléptetésért máris stréberkedett. A szentesi szókához képest már nemcsak Sima Ferencz ellen tesz a durva pákuiciz hajszá feljelentést, hanem Sima Ferencz ellen is, ki közel 10 esztendő óta rá se nézett egy pákuicizra sem. No hát a feljelentés megtételén, ez a stréberkedő bíróska, bár tudja, hogy Simáné gyermekágyas beteg asszony, mégis, negyedszer adott már ki ellene idézést, elővezetettéssel való fenyegetés mellett. Hát nem-e a legdurvább hajszája ez már a jogszolgáltatás ürve alatt üzött bírói zaklatásnak és nem-e az ilyen bírót kellene elővezetni, hogy a humanismus nevében tisztességre és türelemre oktassa?

— **Felolvasás.** Vedres János volt uradalmi ispán, aki nemrégiben ismertette lapunkban Dr. Schlesinger Károly ügyvéd egyik jeles manóverét, mint halljuk, vasárnap délután az 1-ső 48-as népkörben felolvasást szándékozik tartani a lótenyésztésről. Miután e tárgyban Vedres Jánost mint szakembert ismerjük, így előre is üdvöndük, ha a gazdaiért érdeklő ezen felolvasást csakugyan megtartja.

— **Hubacsék Csongrádon.** Hubacsék szegedi törvényszéki bíró a Hegyi Antal plébános elleni hajszá alkalmából vagy 60 csongrádi polgárt idézett be f. hó 27-ére Csongrád város községházába. Ez a hírhedt vizsgálóbíró, aki Szentesen oly pártatlan elfogulatlansággal hajszolta

két héten át Sima Ferencz parthíveit, hogy Sima Ferencz ellen kompromittáló és terhelő vallomásokat csikarjon ki s aki annak idejében Csongrádon Hegyi Antallal szemben is hasonlóan járt el, esendörökké őriztette Hegyi Antal lakását, mint hogyha egy Hegyi Antal egy Csehországból idezakart beamerter előtt elakarna szökni, most Csongrádon akarja a szentesi útat folytatni. A csongrádiak azonban pártbírósság elé nem akarják vinni az ügyet s küldöttségileg mennek az igazságügyminiszterhez, hogy más bírót rendeljen ki, mert Hubacsék előtt nem jelennek meg s erről értesítettek a szegedi ker. törvényszék elnökét is. Ezt az eljárást helyeseljük, mert egyszer már a vármegye minden pontjából kell egyetemes támadást intézni azon visszaélések ellen, amelyek itt úgy a közigazgatásban, mint a Csongrád megyében méltán gúny tárgyat képezhetik az ugynevezett független bírói székek egyik-másikában. Utána fog a vármegye népe járni, hogy az új kormányzati korszak csakugyan a jog, törvény és igazság uralmát jelenti-e? Különbön Szentesről Sima Ferencz följelentéséhez Hubacsék Pál ellen eddig harminczöten jelentették be eszakihozásukat, mint tanuk.

— **Szathmáry végbírói ványája és a fáklás menet.** Pénkösd másod napján este 8 óra után mintegy tíz-húsz főből álló csöcselék kerülből egy szál fagyú gyertya világítása mellett Sima Ferencz háza elé vonult, hogy kifejezzék előtte Szentes város közönség nevében Dr. Vadnai András főispán iránt érzett ragaszkodásukat és ősrinte szeretetüket. — Azért mondjuk, hogy tíz-húszan voltak, hogy a szentesi nép sörpredékét képezték, mert a Vadnai főispán derek lapja a „Szentes és Vidéke“ mindig így nyilatkozik ezekről, ha nem a „Sima Ferencz ünnepeletéséről“ van szó. — Mikor a fáklás menetnek csufolt tömeg a Sima lakása elől visszavonult ott haladt el Szathmáry Ede ügyvéd háza előtt, a ki egyetemi végbírói ványájával mindig oly szívesen kérlekedik mindenfelé. A ház elé érve a közönség a leglelkesebb hangulatban kívánta hogy „lássuk a medvét, mutassa Szathmáry úr az egyetemi végbírói ványáját!“ Hat ez a végbírói vány nem olyan kis dolog, hogy azt mindenkinek meg lehetne mutatni. Jobb azt elrejtve tartani, mert annak a világgosságnak nagyon árthat. Szathmáry nagyon felt önnön magától, hogy a nép kívánságának hát ha mégis enged, ezért megkérte Dr. Vadnai főispánt, hogy rendeljen a lakásába 2—300 szuronyos esendört, a kiknek az lesz a kötelesege, hogy ha ő még is megakarna mutatni a végbírói ványát, köztözzék meg és csukják el valahová. Hát jó is volt az előrelátás, mert midőn a nép követelte, hogy lássuk azt a bizonyítványokat, akkor Szathmáry zsebébe nyult, hogy az ablakon át megmutassa, — de ekkor körülbelül 200 zsandár megragadta a kezét s ezen szavakkal „mit akar az Istenér ügyvéd úr, talán csak aem akarja megmutatni azt a bizonyítványt?“ — karját megragadták, kezét lábát összekötötték és ledobták a pinczébe és ott tartották mindaddig míg a nép el nem vonult. — Így azután nem láthatta senki sem a végbírói ványát, a miért a szegedi törvényszék már kezd bosszankodni, az ügyvéd kamara pedig igazságügy miniszteri rendelettel lesz oda szorítva, hogy Szathmáry úr ne fukarkodjék tovább ennek a végbírói ványának a mutogatásával, mert a becsületes ember nem takargatja azt, a milye van.

— **Az öreg honvédek.** Amikor szerte ment a városba, hogy Sima Ferencz képviselői tiszteletére Szentes városának nagy faklászmenetet rendez, hogy az ellene intézett politikai és anyagi életének megsemmisítésére irányuló harcossal szemben tüntető ragaszkodásának kifejezést adjon: a szentesi öreg honvédek is öszgyűltek, hogy ebben a tüntetésben testületileg részt vegyenek. Felkeresték az egyet elnököt, hogy a tüntető felvonulás alkalmával a zászlót bocsássa rendelkezésükre. Az elnök ezt magtagadta. Megható volt ezután látni, mikor az öreg Csányi vezetése mellett, aki Budavár bevételénél a 48-iki honvédek hősi küzdelmében részt vett, Sima házában megjelentek. A nagy szal, öles, ősz ember könyes szemmel adta elő Simának, hogy az öreg honvédek benne a 48-as eszmék hajtsátsát és vezérét látják. S éppen azért zászló alatt akartak

részt venni a tüntetésben s a zászlót tőlük az elnök magtagadta s kérdeztek, hogy most már mit csináljunk, zászló nélkül eljöhettünk-e? Sima kezét szorított az ősz honvédekkel, kik könyes szemekkel álltak előtte s az öreg Csányynak a következőket felelte:

— A 48-iki honvédeknek nem kell zászló. Az ő zászlójuk az a dicső emlékezet, mely örökké kitörőhellenül él a 48—49-iki szabadságharc eseményeiben a magyar nemzet lelkében. Aki még ebből a korból él, azt a nemzet méltán tekintheti külön-külön zászlónak. Az önk megjelenése tehát, zászló nélkül is, a legnagyobb kitüntetés mellettem. — Hát eljöttünk uram — felelték rá az öreg honvédek — s míg élünk: imádkozunk az úrért. De azért fájlaljuk, hogy a zászlót, mely alatt mi a nemzet boldogságaért vértettünk, akkor tagadják meg tőlünk — mikor azt egy igazi 48-as ember mellett kell fölemelnünk. S az öreg honvédek könyes szemekkel távoztak Simától.

— **Leesett a háztetőről.** Soós László 21 éves berki lakos háztető javítás közben leesett, minek folytán balkezén és vállán súlyosan megsérült. Bevitték egyik helybeli orvoshoz, aki a fiatal embert elcsonttörést konstalt. De nem így Fazekas János rendőrkaplár. Ez is megnézte és a rendőrséghez beadott jelentésében azt mondja, hogy a csonttörés teljesen ki van zárva, csak is erős ótészról van szó. És úgy látszik, hogy a rendőrkaplárnak van igaza, mert Soós László már is annyira jól érzi magát, hogy állapota orvosi segélyt sem igényel.

— **Pénzhamisító banda.** Ne tessék megijedni senkinek, nem szentesi pénzhamisítókrol van szó, hanem a környékebeliekrol. A kirokrol megemlézünk azok nem nagy bankókat gyártottak és hoztak forgalomba, hanem koronákat és forintosokat. A kunszentmártoni csendőrség azonban éppen egy nálunk felmerült esetből kifolyólag rajtuk ütött és ma már a banda tagjainak jó része el van fogva.

Az eset a következő:
A napokban a helybeli rendőrséghez feljelentés érkezett, hogy nálunk hamis forintosokkal és koronákkal fizet mindenfelé Bugya János. A feljelentő még mutatott is fel egy pár példányt a hamisított pénzről, a melyet Bugyától kapott. Ennek folytán Dömsödi József h. alkaptány megidézte Bugya Jánost és vallatni kezdte. Bugya tudni sem akart a dologról, azt azonban beismerte, hogy ezüst forintosokkal és koronákkal fizetett mindenfelé, de azokat a Kardos János kunszentmártoni embertől kapta, akinek két malacot eladott és aki a vételárát 40 frtot ezüst forintosokkal és koronákkal fizette ki. Nagyobb bizonyosság okáért fel is mutatott azokból néhányat. De csaknem lerogyott, midőn az alkaptány tudatta vele, hogy valamennyi pénz hamis. E vallomás alapján Dömsödi József alkaptányi táviratlag kereste meg a kunszentmártoni csendőrséget, hogy Kardos János ellenében a nyomozást indítsák meg. A kunszentmártoni csendőrségvezetőnek Bartha Mátyásnak éppen kapóra jött a dolog, miután ott helyben is gyanú ala t állott Kardos János, hogy egy sertes vételnél szintén hamis pénzzel fizetett. E táviratra rögtön letartóztatta Kardos Jánost, aki rövid vallatás után beismerte, hogy a hamis forintosokat és koronákat Tiszaföldváron vette. ahol ennek gyára van. Husz forint jó pénzt 40 frtot kapott. Bartha Mátyás őrmester ahozta magával Szentesre Kardos Jánost, hogy Bugya Jánossal szembesítse. Mindketten ráismertek egymásra és így Bugya ártatlansága és Kardos bűnössége rögtön kiderült.

Kardos János egyébként megnevezte bűntársait a gyártókat is, akik közül eddig hatan vannak letartóztatva Tiszaföldváron és Kunszentmártonban. Azonban még több elfogatás is várható e két községben és környékén.

Tájékoztatas végett megjegyezzük, hogy a hamis forintosok 1879. a hamis koronák pedig 1893. és 1895. évi veretőknek vannak feltüntetve.

Szerkesztői tizenet.

Gálly Sándor lapunk belmunkatársának helyben. *Trja Döczi!* ezimű cikket, miután az éjjel későn érkezett, csak lapunk jövő számában közölhetjük bár sajnáljuk, hogy az éjszakát csak mgunk kucaghattuk végig fölötte.